

አፍሪካ ተሽ.

አፍሪካ አካዳሚ
AFRICA ACADEMY

AAcademyEthio

www.AfricaAcademy.com

ኹሹዕ (ትህትና)

ኹሹዕ (ትህትና)፦ ኹሹዕ ማለት ማክበር ዝቅ ማለት መተናነስ የሚለውን ይተካል።

- ሁዘይፋ የንፍቅናን መተናነስ ተጠንቀቁ ሲሉ ይህ ማለት ምን ማለት ነው ብለው ጠየቋቸው እሳቸውም ሲመልሱ አካሉን ስትመለከቱ የፈራ የሚመስል ውስጡ ግን የማይፈራ ነው።
- ሁዘይፋ በሌለ ጊዜም ለመጀመሪያ ከዲናቸው የምታጡት ነገር ኹሹዕ ነው። ብለዋል።

- ኹሹዕ የሚያስፈልገው የአምልኮ ተግባር ሁሉ ምንዳው በኹሹዕ ልክ ነው። ለምሳሌ ሶላት።
- ነቢዩ ሙሐመድ (ﷺ) ሶላት የሚሰግድ ሰው (ከሶላቱ ግማሹን፤ አንድ/አራተኛውን፤ አንድ/አምስተኛው. ... አስረኛውን እንጂ የለውም።) ብለዋል።
- ከቶዉንም ጭራሽ ኹሹዕ በማጣቱ ምንም የማይኖረው አለ።

አር-ረጃእ (ተስፋኝነት)

- ተስፋኝነት ማለት :- የአላህን ረህመት ስፋት መመልከት ነው።
- ተቃራኒው ደግሞ ተስፋ መቁረጥ ነው።
- በተስፋኝነት ላይ ሆኖ አምልኮ መስራት በሰጋት ላይ ሆኖ ከመስራት እጅጉን ይበልጣል። ምክንያቱ በአላህ ላይ መልካም ጥርጣሬ ስለሚጨምር ነው።
- አላህ ሱ.ወ ሙስሊም በዘገቡት ሐዲስ «እኔ ባርያዬ በጠረጠረብኝ ላይ ነኝ» ብሏል።

- ተስፋኝነት ሁለት ደረጃ አለው፡፡

- ከፍተኛው አምልኮትን ሲተገብር የአላህን መልካም ምንዳ በመመኘት የሚተገብር ሲሆን እናታችን አኢሻ ቲርሚዚ በዘገቡት ሐዲስ <<የአላህ መልዕክተኛ ሆይ <<እነዚያም የሚሰጡትን ነገር ሁሉ እነርሱ ወደ ጌታቸው ተመለሹ መሆናቸውን ልቦቻቸው የሚፈሩ ሆነው የሚሰጡ ናቸው >> ያለውን ቁርአናዊ ቃል እኒያ እየሰረቁ፤ እየዘመቱ እና ኸምር እየጠጡ አላህን የሚፈሩ ሰዎች ማለት ነው? አሏቸው፡፡ ነብዩም ﷺ አይደለም የሲዲቅ ልጅ ነገር ግን እኒያ እየሰገዱ እየፆሙ እየሰደቁ በዚህም ላይ አላህ አይቀበለንም ብለው ስጋት ያለባቸው ማለት ነው፡፡ <<እነዚያ በመልካም ስራዎች ይጣደፋሉ፤ እነሱም ለርሷ ቀደሚዎች ናቸው፡፡>> ብለዋል፡፡

- ይህኛው ደግሞ ወንጀል ፈፅሞ ወደ አላህ ንስህ ገብቶ የአላህን ምህረት የሚመኝ ነው
- ያ በወንጀል እንደተዘፈቀ የአላህን እዝነት ተስፋ የሚያደርግ ሰው ግን ከንቱ ምኞት ላይ ነው ያለው።
- የመጀመሪያው የሚመሰገን ሲሆን ሁለተኛው ግን የተወገዘ ተግባር ነው።
- ሙእሚን መልካም እየሰራ አላህን ይፈራል ሙናፊቅ ግን ክፉ ተግባር እየፈፀሙም ከምን ስጋትም የለውም።

ኸውፍ (አሏህን መፍራት)

- **ኸውፍ (መስጋት)፦** የሚጠላው ነገር እንዳይደርስበት የሚጨነቅ ሰው በስጋት ላይ ያለ ይባላል። እርግጠኛ ከሆነ ነገር ከሆነ ደግሞ ፍርሃት ይባላል።
- ይህ ባህሪ የተሰፈኝነት ባህሪ ተቃራኒ አይደለም እንዲያውም ይበልጥ በማነሳሳት ተሰፈኝነት እንዲያጠናክር ይገፋፋል። ተሰፈኝነት ደግሞ በመግባት በኩል ከፍተኛ አስተፅኦ አለው። እናም ሁለቱም በአንድ ሲገናኙ የተሟሉ ይሆናሉ።

- ኢብኑል ቀይም ልብ ወደ አላህ በሚያደርገው ጉዞ ልክ እንደ ወፍ ነው ይላሉ።
- ውዴታ እንደ ጭንቅላት ስትሆን ስጋትና ተስፈኝነት ደግሞ ክንፎቹ ናቸው።
- ስጋት በልብ ውስጥ ካለ በውስጡ ያሉትን ስሜቶች ያቃጥላቸዋል። የዱኒያ ፍቅርንም ያባርራል። ግዴታ የሆነው ስጋት ግዴታን ለመስራትና የተከለከሉ ነገሮችን ለመተው የሚያስችል ያህ ነው። የሚወደደው ስጋት ደግሞ የሚወደዱ ነገሮችን ለመተግበርና የተጠሉ ነገሮችን ለመተው የሚያስችል ያህሉ ነው።

- ስጋት ብዙ ክፍሎች አሉት፡፡

1) ውስጣዊና አምልኮ ስጋት አለ እሱም ለአንድ አላህ ብቻ መሆን አለበት፡፡ ይህ አይነቱን ስጋት ከአላህ ሌላ ለሆነ ለምሳሌ ለአማልክቶች የሚያደርጉትን መንፈሳዊ ፍርሃትን ይመስል ከፍተኛ ሺርክ ነው፡፡

2) የተከለከለው ስጋት ሲሆን ይኸውም ሰዎችን ፈርቶ አላህ ያዘዘውን መተው ወይም የከለከለውን መስራት ነው፡፡

3) የተፈቀደ ስጋት ሲሆን እሱም በተፈጥሮ የሚያስፈራን ነገር ለምሳሌ አንበሳ፣ ነብር፣ ተኩላ እና ውሻ መፍራት ይመስል ነው፡፡